PROTOCOL
privind evaluarea strategică de mediu la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier

Kiev, 21 mai 2003

TRADUCERE OFICIALĂ

PROTOCOL PRIVIND EVALUAREA STRATEGICĂ DE MEDIU LA CONVENȚIA PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI ÎN CONTEXT TRANSFRONTALIER

Părțile la prezentul protocol,

Recunoscînd importanța integrării considerațiilor privind mediul, inclusiv a celor legate de sănătate, în pregătirea și adoptarea de planuri și programe și, după caz, politici și legislație,

Angajîndu-se să promoveze dezvoltarea durabilă și, prin urmare, bazîndu-se pe concluziile Conferinței Organizației Națiunilor Unite pentru mediu și dezvoltare (Rio de Janeiro, Brazilia, 1992), în special pe principiile 4 și 10 ale Declarației de la Rio privind mediul și dezvoltarea și ale Agendei 21, precum și pe rezultatele celei de-a treia Conferințe ministeriale privind mediul și sănătatea (Londra, 1999) și ale Forumului Mondial pentru Dezvoltare Durabilă (Johannesburg, Africa de Sud, 2002),

Avînd în vedere Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, încheiată în Finlanda, la Espoo, la 25 februarie 1991, precum și hotărîrea 11/9 a părților la această convenție, adoptată la Sofia la 26 și 27 februarie 2001, cu privire la elaborarea unui protocol obligatoriu din punct de vedere juridic privind evaluarea strategică de mediu,

Recunoscînd că evaluarea strategică de mediu ar trebui să joace un rol important în pregătirea și adoptarea de planuri, programe și, după caz, politici și legislație, precum și a faptului că o aplicare mai largă a principiilor acestei evaluării a impactului asupra mediului la planuri, programe, politici și legislație va consolida și mai mult analiza sistematică a efectelor semnificative pe care acestea le au asupra mediului,

Luînd act de Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, încheiată la Aarhus, Danemarca la 25 iunie 1998, și luînd în considerare paragrafele relevante ale Declarației de la Lucea, adoptată la prima reuniune a părților,

Conștiente, prin urmare, de importanța asigurării participării publice la evaluarea strategică de mediu,

Recunoscînd efectele asupra sănătății și bunăstării generațiilor prezente și viitoare, obținute dacă nevoia de a proteja și îmbunătăți sănătatea umană este luată în considerare ca parte integrantă a evaluării strategice de mediu, și recunoscînd lucrările desfășurate în acest sens de către Organizația mondială a sănătății,

Conștiente de necesitatea și importanța consolidării cooperării internaționale în evaluarea efectelor asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, ale planurilor și programelor propuse și, după caz, ale politicilor și legislației,

Convin după cum urmează:

Articolul 1

OBIECTIV

Obiectivul prezentului protocol este asigurarea unui grad ridicat de protecţie a mediului, inclusiv a sănătăţii:

(a) Asigurîndu-se că, în procesul de pregătire a politicilor şi legislaţiei, se ţine cont în întregime de considerentele de mediu, inclusiv cele legate de sănătate;

(b) Contribuind la luarea în considerare a preocupărilor legate de mediu şi sănătate în elaborarea planurilor şi programelor;

(c) Stabilind proceduri clare, transparente şi eficace pentru evaluarea strategică de mediu;

(d) Asigurînd participarea publicului la evaluarea strategică de mediu; şi

(e) Integrînd, astfel, preocupările legate de mediu, inclusiv cele legate de sănătate, în măsuri şi instrumente create pentru promovarea dezvoltării durabile.

Articolul 2

DEFINIŢII

În sensul prezentului protocol:

1. „Convenţie" înseamnă Convenţia privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier.

2. „Parte" înseamnă o parte contractantă la prezentul protocol, dacă textul nu prevede altfel.

3. „Parte de origine" înseamnă partea sau părţile la prezentul protocol sub jurisdicţia căreia/cărora se preconizează elaborarea unui plan sau a unui program.

4. „Parte afectată" înseamnă partea sau părţile la prezentul protocol susceptibile de a fi afectate de efectele transfrontaliere pe care un program sau un plan le pot avea asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii.

5. „Planuri şi programe" înseamnă planuri şi programe şi orice modificări aduse acestora, care:

   (a) Sunt impuse prin acte cu putere de lege şi acte administrative; şi

   (b) Fac obiectul elaborării şi/sau adoptării de către o autoritate sau sunt elaborate de către o autoritate în vederea adoptării, în cadrul unei proceduri oficiale, de către un parlament sau un guvern.

6. „Evaluare strategică de mediu" înseamnă evaluarea posibilelor efecte asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii, care implică determinarea domeniului de aplicare a unui raport de mediu şi pregătirea lui, asigurarea participării şi consultării publicului, precum şi luarea în considerare a raportului de mediu şi a rezultatelor participării şi consultării publicului în cadrul unui plan sau program.

7. „Efectele asupra mediu, inclusiv asupra sănătăţii" înseamnă orice efect asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii umane, precum şi asupra faunei, florei, biodiversităţii, solului, apei, aerului, peisajului, siturilor naturale, factorilor climatici, bunurilor materiale, patrimoniului cultural şi interacţiunea dintre aceşti factori.

8. "Public", înseamnă una sau mai multe persoane fizice sau juridice şi, în conformitate cu practica sau legislaţia naţională, asociaţiile, organizaţiile sau grupurile constituite de aceste persoane;

Articolul 3

DISPOZIŢII GENERALE

1. Fiecare parte stabileşte măsurile juridice, administrative sau de altă natură necesare pentru aplicarea dispoziţiilor prezentului protocol într-un cadru precis şi transparent.

2. Fiecare parte se străduie să garanteze că funcţionarii şi autorităţile ajută publicul şi îl îndrumă în chestiuni legate de prezentul protocol.

3. Fiecare parte acordă recunoaşterea şi ajutorul necesar asociaţiilor, organizaţiilor şi grupurilor care promovează protecţia mediului, inclusiv a sănătăţii, în contextul prezentului protocol.

4. Dispoziţiile prezentului protocol nu afectează dreptul unei părţi de a menţine sau a introduce măsuri suplimentare privind anumite probleme reglementate de prezentul protocol.

5. Fiecare parte promovează obiectivele prezentului protocol în procesele relevante de luare a deciziilor la nivel internaţional şi în cadrul organizaţiilor internaţionale competente.

6. Fiecare parte se asigură că persoanele care îşi exercită drepturile în conformitate cu dispoziţiile prezentului protocol nu sunt penalizate, persecutate sau hărţuite în nici un fel pentru implicarea lor. Această dispoziţie nu afectează puterea tribunalelor naţionale de a impune costuri rezonabile în procedurile judiciare.

7. În limitele dispoziţiilor relevante ale prezentului protocol, publicul trebuie să aibă posibilitatea de a-şi exercita fără discriminare drepturile privind cetăţenia, naţionalitatea sau domiciliul şi, în cazul unei persoane juridice, posibilitatea de a-şi exercita fără discriminare drepturile cu privire la locul unde se află sediul său principal sau centrul real de activitate.

Articolul 4

DOMENIUL DE APLICARE CU PRIVIRE LA PLANURI ŞI PROGRAME

1. Fiecare parte se asigură că se efectuează o evaluare strategică de mediu pentru planurile şi programele la care se face referire în alineatele (2), (3) şi (4) susceptibile de a avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii.

2. Se efectuează o evaluare strategică de mediu pentru planurile şi programele elaborate pentru agricultură, silvicultură, pescuit, energie, industrie, inclusiv mineritul, transport, dezvoltare regională, gestionarea deşeurilor, gospodărirea apelor, telecomunicaţii, turism, urbanism şi amenajarea teritoriului sau exploatarea terenurilor şi programe şi planuri care stabilesc cadrul în care se autorizează pe viitor realizarea proiectelor enumerate în anexa I şi a altor proiecte enumerate în anexa II, care necesită o evaluare a impactului asupra mediului conform legislaţiei naţionale.

3. Pentru planurile şi programele, altele decît cele de la alineatul (2), care stabilesc cadrul în care realizarea proiectelor va fi autorizată pe viitor, se efectuează o evaluare strategică de mediu dacă una dintre părţi decide astfel conform articolului 5 alineatul (1).

4. Pentru planurile şi programele menţionate la alineatul (2).care determină utilizarea zonelor mici la nivel local, precum şi pentru modificările minore ale programelor şi planurilor

menţionate la alineatul (2), se efectuează o evaluare strategică de mediu doar în cazul în care una dintre părţi decide astfel conform articolului 5 alineatul (1).

5. Următoarele planuri şi programe nu fac obiectul prezentului protocol:

(a) Planurile şi programele al căror unic scop este apărarea naţională sau protecţia civilă în situaţii de urgenţă;

(b) Planuri şi programe financiare sau bugetare.

Articolul 5

EXAMINARE PRELIMINARĂ

1. Fiecare parte stabileşte dacă planurile sau programele menţionate la articolul 4 alineatele (3) şi (4) pot avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii, fie printr-o examinare a fiecărui caz, fie prin specificarea tipurilor de planuri şi programe, fie combinînd cele două abordări. In acest scop, fiecare parte ia în considerare, în oricare dintre aceste cazuri, criteriile enumerate în anexa III.

2. Fiecare parte se asigură că autorităţile sanitare şi de mediu menţionate la articolul 9 alineatul (1) sunt consultate în momentul aplicării procedurilor menţionate la alineatul (1).

3. După caz, fiecare parte se străduie să asigure publicului interesat posibilitatea de a participa la examinarea preliminară a planurilor şi programelor conform prezentului articol.

4. Fiecare parte ia măsurile necesare pentru ca concluziile la care ajunge conform alineatului (1), inclusiv motivele pentru care nu se cere o evaluare strategică de mediu, să fie puse la dispoziţia publicului la timp, fie prin anunţuri publice, fie prin alte mijloace adecvate, cum ar fi mijloacele de comunicare electronice.

Articolul 6

DELIMITAREA DOMENIULUI DE EVALUARE

1. Fiecare parte adoptă dispoziţiile necesare în vederea determinării informaţiilor pertinente care să fie incluse în raportul de mediu în conformitate cu articolul 7 alineatul (2).

2. Fiecare parte se asigură că autorităţile sanitare şi de mediu menţionate la articolul 9 alineatul (1) sunt consultate în momentul determinării informaţiilor pertinente care să fie incluse în raportul de mediu.

3. După caz, fiecare parte se străduie să asigure publicului interesat posibilitatea de a participa la determinarea informaţiilor pertinente care să fie incluse în raportul de mediu.

Articolul 7

RAPORTUL DE MEDIU

1. Pentru planurile şi programele care fac obiectul unei evaluări strategice de mediu, fiecare parte se asigură că este elaborat un raport de mediu.

2. Raportul de mediu identifică, descrie şi evaluează, în conformitate cu delimitarea de la articolul 6, posibilele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii, ale implementării planului sau programului şi a alternativelor sale acceptabile. Raportul conţine informaţiile specificate în anexa IV, care pot fi cerute în mod rezonabil, ţinînd cont de:

(a) Cunoştinţele şi metodele de evaluare existente;

(b) Conţinutul şi nivelul de detaliere a planului sau programului şi faza în care acesta se află în cadrul procesului decizional;

(c) Interesul publicului; şi

(d) Cerinţele organului de decizie privind informaţiile.

3. Fiecare parte se asigură că rapoartele de mediu sunt de o calitate corespunzătoare pentru a răspunde cerinţelor acestui protocol.

Articolul 8

PARTICIPAREA PUBLICULUI

1. Fiecare parte se asigură că publicului i se oferă posibilitatea de a participa cît mai repede, în timp util şi într-o manieră efectivă, din momentul în care toate opţiunile sunt încă în discuţie, la evaluarea strategică de mediu a planurilor şi programelor.

2. Fiecare parte se asigură că proiectul de plan sau program şi raportul de mediu sunt puse la dispoziţia publicului la timp, prin mijloace de comunicare electronice sau alte mijloace adecvate.

3. Fiecare parte se asigură că publicul interesat, inclusiv organizaţiile neguvernamentale relevante, sunt identificate în sensul dispoziţiilor de la alineatele (1) şi (4).

4. Fiecare parte se asigură că publicul la care se face referire la alineatul (3) are posibilitatea de a-şi exprima părerea cu privire la proiectul de plan sau program, precum şi cu privire la raportul de mediu într-un termen rezonabil.

5. Fiecare parte se asigură că măsurile detaliate necesare în vederea informării şi consultării publicului interesat sunt stabilite şi sunt făcute publice. în acest scop, fiecare parte ia în considerare, în măsura în care este necesar, elementele enumerate în anexa V.

Articolul 9

CONSULTAREA AUTORITĂŢILOR DE MEDIU ŞI A AUTORITĂŢILOR SANITARE

1. Fiecare parte desemnează autorităţile care trebuie consultate şi care, date fiind responsabilităţile lor specifice în domeniul mediului sau al sănătăţii, pot fi interesate de efectele implementării planului sau programului asupra mediului şi asupra sănătăţii.

2. Proiectul de plan sau program şi raportul de mediu sunt puse la dispoziţia autorităţilor menţionate la alineatul (1).

3. Fiecare parte se asigură că autorităţile menţionate la alineatul (1) au posibilitatea de a-şi exprima opiniile, cît mai repede, în timp util şi într-o manieră efectivă, cu privire la proiectul de plan sau program şi cu privire la raportul de mediu.

4. Fiecare parte stabileşte dispoziţiile detaliate necesare în vederea informării şi consultării autorităţilor de mediu şi sanitare menţionate la alineatul (1).

Articolul 10

CONSULTĂRI TRANSFRONTALIERE

1. În cazul în care o parte de origine consideră că implementarea unui plan sau program poate avea efecte transfrontaliere importante asupra mediului şi sănătăţii, sau în cazul în care o parte susceptibilă de a fi afectată într-o manieră semnificativă o cere, partea de origine adresează

părţii afectate o notificare deîndată ce este posibil, înainte de adoptarea planului sau programului.

2. Această notificare cuprinde, *inter alia*:

(a) Proiectul de plan sau program şi raportul de mediu, inclusiv informaţii privind posibilele efecte transfrontaliere asupra mediului şi sănătăţii; şi

(b) Informaţii cu privire la procedura de luare a deciziilor, inclusiv indicarea unui termen rezonabil pentru transmiterea observaţiilor.

3. Partea afectată indică părţii de origine, în termenul fixat în notificare, dacă doreşte să înceapă consultări înainte de adoptarea planului sau programului şi, în acest caz, părţile interesate/implicate încep consultările cu privire la posibilele efecte transfrontalière asupra mediului, inclusiv a sănătăţii, ale implementării planului sau programului, precum şi cu privire la măsurile prevăzute în vederea prevenirii, reducerii sau atenuării efectelor negative.

4. În cazul în care au loc asemenea consultări, părţile implicate cad de acord cu privire la măsurile detaliate necesare pentru a se asigura că publicul interesat şi autorităţile părţii afectate, menţionate la articolul 9 alineatul (1) ale sunt informate şi au posibilitatea de a-şi prezenta părerea asupra proiectului de plan sau program, precum şi asupra raportului de mediu, într-un termen rezonabil.

Articolul 11

DECIZIA

1. Fiecare parte se asigură că, în cazul în care un plan sau program este adoptat, se ţine cont în mod corespunzător de:

(a) Concluziile raportului de mediu;
(b) Măsurile de prevenire, reducere sau atenuare a afectelor negative specificate în raportul de mediu; şi
(c) Observaţiile primite în conformitate cu articolele 8-10.

2. Fiecare parte se asigură că, în cazul în care un plan sau program este adoptat, publicul, autorităţile menţionate la articolul 9 alineatul (1) şi părţile consultate în conformitate cu articolul 10 sunt informate şi că planul sau programul este disponibil împreună cu o declaraţie rezumînd cum au fost integrate în acesta considerentele asupra mediului, inclusiv cele cu privire la sănătate, cum au fost luate în considerare observaţiile primite conform articolelor 8-10 şi motivele alegerii acestuia în lumina alternativelor acceptabile luate în considerare.

Articolul 12

MONITORIZAREA

2. Fiecare parte monitorizează efectele importante asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii, ale implementării planurilor şi programelor , adoptate în temeiul articolului 11, în scopul identificării, *inter alia*, într-un stadiu incipient, a efectelor negative neprevăzute, precum şi pentru a putea lua măsurile de remediere pe care le consideră necesare.

2. Rezultatele monitorizării efectuate sunt puse la dispoziţia autorităţilor menţionate la articolul 9 alineatul (1), precum şi a publicului, în conformitate cu legislaţia naţională.

Articolul 13

POLITICI ŞI LEGISLAŢIE

1. Fiecare parte se străduieşte să asigure, luarea în considerare şi integrarea. în măsura în care este necesar, a preocupărilor legate de mediu, inclusiv a celor legate de sănătate, în procesul de elaborare de politici şi legislaţie susceptibile de a avea efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii.

2. In aplicarea dispoziţiilor de la alineatul (1) fiecare parte ia în considerare elementele şi principiile adecvate din prezentul protocol.

3. Fiecare parte determină, acolo unde este cazul, modalităţile practice de luare în considerare şi integrare a preocupărilor privind mediului, inclusiv a celor privind sănătatea, conform alineatului (1), ţinînd cont de necesitatea de a asigura transparenţa procesului decizional.

4. Fiecare parte raportează în cadrul reuniunii părţilor la convenţie care funcţionează ca reuniune a părţilor la acest protocol cu privire la măsurile luate în vederea aplicării dispoziţiilor prezentului articol.

Articolul 14

REUNIUNEA PĂRŢILOR LA CONVENŢIE CARE FUNCŢIONEAZĂ CA REUNIUNE A PĂRŢILOR LA PROTOCOL

1. Reuniunea părţilor la convenţie funcţionează ca reuniune a părţilor la prezentul protocol. Prima Reuniune a părţilor la convenţie care funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol va avea loc cel mai tîrziu la un an de la data intrării în vigoare a prezentului protocol şi cu ocazia unei Reuniuni a părţilor la convenţie, dacă o astfel de reuniune este programată în acest interval. Reuniunile următoare ale părţilor la convenţie care funcţionează ca Reuniuni ale părţilor la prezentul protocol sunt organizate cu ocazia Reuniunii părţilor la convenţie, dacă nu se decide altfel de către Reuniunea părţilor la convenţie care funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol.

2. Părţile la convenţie care nu sunt părţi la prezentul protocol pot participa ca observatori la lucrările oricărei sesiuni a Reuniunii părţilor la convenţie care funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol. Atunci cînd Reuniunea părţilor la convenţie funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol, deciziile adoptate în temeiul prezentului protocol sunt adoptate doar de părţile la prezentul protocol.

3. Cînd Reuniunea părţilor la convenţie funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol, orice membru al Biroului Reuniunii părţilor care reprezintă o parte la convenţie dar care, în acel moment, nu este parte la prezentul protocol, este înlocuit de un nou membru ales de părţile la prezentul protocol şi din rîndul acestora.

4. Reuniunea părţilor la convenţie care funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol examinează în mod regulat implementarea acestuia şi, în acest scop:

(a) Examinează politicile privind evaluarea strategică de mediu şi abordările metodologice ale acesteia, în scopul îmbunătăţirii în continuare a procedurilor prevăzute în prezentul protocol;
(b) Face schimb de informaţii privind experienţa cîştigată în evaluarea strategică de mediu, precum şi în implementarea prezentului protocol;
(c) Solicită, acolo unde este cazul, serviciile şi colaborarea organismelor competente care au expertiza adecvată pentru realizarea obiectivelor prezentului protocol;
(d) înfiinţează organismele subsidiare pe care le consideră necesare pentru implementarea prezentului protocol;

(e) Dacă este necesar, examinează şi, adoptă propuneri de modificare a prezentului protocol, şi

(f) Iau în considerare şi întreprind orice acţiune suplimentară, inclusiv acţiuni realizate în comun în temeiul acestui protocol şi al convenţiei, care pot fi necesare în vederea realizării obiectivelor prezentului protocol.

5. Regulamentul de procedură al Reuniunii părţilor la convenţie se aplică mutatis mutandis în temeiul prezentului protocol, în cazul în care nu se decide altfel prin consens de către Reuniunea părţilor care funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol.

6. La prima reuniune, Reuniunea părţilor la convenţie care funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol examinează şi adoptă modalităţile de aplicare în cazul prezentului protocol a procedurii de evaluare a gradului în care sunt respectate dispoziţiile convenţiei.

7. Fiecare parte, la intervale care urmează să fie determinate de către Reuniunea părţilor la convenţie care funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol, informează Reuniunea părţilor la convenţie care funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol cu privire la măsurile pe care le-a luat în vederea implementării protocolului.

Articolul 15

RAPORTAREA LA ALTE ACORDURI INTERNAŢIONALE

Dispoziţiile relevante ale prezentului protocol se aplică fără a aduce atingere Convenţiei Comisiei Economice pentru Europa a Organizaţiei Naţiunilor Unite (CEE-ONU) privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier şi Convenţiei CEE-ONU privind accesul la informaţie, participarea publicului la luarea deciziei şi accesul la justiţie în probleme de mediu.

Articolul 16

DREPTUL DE VOT

1. Cu excepţia dispoziţiilor alineatului (2) din prezentul articol, fiecare parte la prezentul protocol dispune de cîte un vot.

2. Organizaţiile regionale de integrare economică, în domeniile care intră în competenţa lor, dispun, în exercitarea dreptului de vot, de un număr de voturi egal cu numărul statelor lor membre care sunt părţi la prezentul protocol. Aceste organizaţii nu îşi exercită dreptul de vot dacă statele lor membre îl exercită pe al lor şi invers.

Articolul 17

SECRETARIATUL

Secretariatul instituit prin articolul 13 al convenţiei asigură secretariatul prezentului protocol iar articolul 13 alineatele (a)-(c) din convenţie privind funcţiile secretariatului se aplică *mutatis mutandis* prezentului protocol.

Articolul 18

ANEXE

Anexele la prezentul protocol fac parte integrantă din acesta.

Articolul 19

MODIFICĂRI ALE PROTOCOLULUI

1. Orice parte poate propune modificări ale prezentului protocol.

2. Sub rezerva alineatului (3), procedura pentru propunerea adoptarea şi intrarea în vigoare a modificărilor la convenţie, stabilită la articolul 14 alineatele (2) - (5) din convenţie, se aplică *mutatis mutandis* modificărilor prezentului protocol.

3. In sensul prezentului protocol, proporţia de trei pătrimi din părţile la protocol necesară în vederea intrării în vigoare a unei modificări cu privire la părţile care l-au ratificat, aprobat sau acceptat, se calculează pe baza numărului de părţi la protocol în momentul adoptării modificării.

Articolul 20

SOLUŢIONAREA LITIGIILOR

Dispoziţiile articolului 15 din convenţie privind soluţionarea litigiilor se aplică *mutatis mutandis* prezentului protocol.

Articolul 21

SEMNAREA

Prezentul protocol este deschis spre semnare la Kiev (Ucraina) din 21 pînă în 23 mai 2003 şi în continuare la sediul Organizaţiei Naţiunilor Unite de la New York pînă la 31 decembrie 2003 pentru statele membre ale Comisiei Economice pentru Europa, precum şi pentru statele care au statut consultativ în cadrul Comisiei Economice pentru Europa, în temeiul alineatelor (8) şi (11) din rezoluţia 36 (IV) a Consiliului Economic şi Social din 28 martie 1947, precum şi pentru organizaţiile regionale de integrare economică, constituite de state suverane membre ale Comisiei Economice pentru Europa, cărora statele lor membre le-au transferat competenţe în domenii reglementate de prezentul protocol, inclusiv competenţa de a încheia tratate în aceste domenii.

Articolul 22

DEPOZITAR

Secretarul General al Organizaţiei Naţiunilor Unite îşi asumă funcţia de depozitar al prezentului protocol.

Articolul 23

RATIFICARE, ACCEPTARE, APROBARE ŞI ADERARE

1. Prezentul protocol se supune spre ratificare, acceptare sau aprobare statelor semnatare şi organizaţiilor de integrare economică regională menţionate la articolul 21.

2. Prezentul protocol este deschis spre aderare începînd cu data de 1 ianuarie 2004 statelor şi organizaţiilor regionale de integrare economică menţionate la articolul 21.

3. Orice alt stat care nu este menţionat la alineatul (2) al prezentului articol şi care este membru al Organizaţiei Naţiunilor Unite poate adera la protocol dacă acest lucru este aprobat în cadrul Reuniunii părţilor la convenţie care funcţionează ca Reuniune a părţilor la prezentul protocol.

4. Orice organizaţie regională de integrare economică menţionată la articolul 21 care devine parte la prezentul protocol, în condiţiile în care niciun stat membru al său nu este parte la prezentul protocol, este supusă tuturor obligaţiilor care decurg din prezentul protocol. în cazul în care unul sau mai multe state membre ale unei astfel de organizaţii sunt părţi la prezentul protocol,

organizaţia şi statele sale membre convin asupra responsabilităţilor ce le revin pentru îndeplinirea obligaţiilor cuprinse în prezentul protocol. în astfel de cazuri, organizaţia şi statele sale membre nu sunt îndreptăţite să îşi exercite concomitent drepturile ce le revin în temeiul prezentului protocol.

5. În cadrul instrumentelor lor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, organizaţiile regionale de integrare economică menţionate la articolul 21 stabilesc limitele competenţei lor în domeniile reglementate de prezentul protocol. Aceste organizaţii informează, de asemenea, depozitarul asupra oricăror modificări relevante privind limitele competenţei lor.

Articolul 24

INTRAREA ÎN VIGOARE

1. Prezentul protocol intră în vigoare în a nouăzecea zi de la data depozitării celui de-al şaisprezecelea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

2. în sensul alineatului (1) din prezentul articol, orice instrument depus de o organizaţie regională de integrare economică menţionată la articolul 21 nu este considerat instrument suplimentar faţă de cele depuse de statele membre ale unei astfel de organizaţii.

3. Pentru fiecare stat sau organizaţie de integrare economică regională menţionată la articolul 21 care ratifică, acceptă sau aprobă prezentul protocol, sau care aderă la acesta după depunerea celui de-al şaisprezecelea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, protocolul intră în vigoare în cea de-a nouăzecea zi de la data depunerii de către statul sau organizaţia în cauză a instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

4. Prezentul protocol se aplică planurilor, programelor, politicilor şi legislaţiei pentru care primul act pregătitor oficial este ulterior datei la care prezentul protocol intră în vigoare. în cazul în care unei părţi sub a cărei jurisdicţie se preconizează pregătirea unui plan, program, a unei politici sau legislaţii i se aplică dispoziţiile alineatului (3), prezentul protocol se aplică planurilor, programelor, politicilor şi legislaţiei pentru are primul act pregătitor oficial este ulterior datei la care prezentul protocol intră în vigoare pentru respectiva parte.

Articolul 25

RETRAGEREA

În orice moment după expirarea unei perioade de patru ani de la data la care prezentul protocol a intrat în vigoare pentru o parte, partea respectivă se poate retrage din protocol prin notificarea în scris a depozitarului. Orice astfel de retragere intră în vigoare în a nouăzecea zi de la data primirii acesteia de către depozitar. Orice astfel de retragere nu afectează aplicarea articolelor 5 - 9, 11 şi 13 cu privire la o evaluare strategică de mediu care a fost deja lansată în temeiul prezentului protocol sau aplicarea articolului 10 cu privire la o notificare sau cerere care a fost deja adresată, înaintea intrării în vigoare a retragerii.

Articolul 26

TEXTE AUTENTICE

Originalul prezentului protocol, ale cărui texte în limbile engleză, franceză şi rusă sunt în egală măsură autentice, se depune la Secretarul General al Organizaţiei Naţiunilor Unite.

DREPT PENTRU CARE subsemnaţii, pe deplin autorizaţi, au semnat prezentul protocol.

ÎNCHEIAT la Kiev, Ucraina, la douăzeci şi unu mai, două mii trei.

ANEXE

ANEXA I

Lista proiectelor menţionate la articolul 4 alineatul (2)

1. Rafinării de petrol brut (cu excepţia întreprinderilor care fabrică doar lubrifianţi din petrol brut) şi instalaţii de gazeificare şi lichefiere a minimum 500 tone metrice de cărbune sau şist bituminös pe zi.

2. Centrale termoelectrice şi alte instalaţii de combustie cu o putere termică de minimum 300 megawaţi, centrale nucleare şi alte reactoare nucleare (cu excepţia instalaţiilor de cercetare pentru producerea şi transformarea materialelor fisionabile şi fertile, a căror putere maximă nu depăşeşte 1 kilowatt sarcină termică continuă).

3. Instalaţii destinate în exclusivitate producerii sau îmbogăţirii combustibililor nucleari, reprocesării combustibililor nucleari iradiaţi sau depozitării, eliminării şi prelucrării deşeurilor radioactive.

4. Instalaţii de mari dimensiuni pentru producerea primară a fontei şi a oţelului şi pentru producerea metalelor neferoase.

5. Instalaţii pentru extragerea azbestului şi pentru prelucrarea şi transformarea azbestului şi a produselor care conţin azbest: pentru produse din azbociment, cu o producţie anuală de peste 20 000 tone de produse finite; pentru materiale de fricţiune, cu o producţie anuală de peste 50 tone de produse finite; şi pentru alte utilizări ale azbestului, cu cantităţi utilizate de peste 200 tone metrice pe an.

6. Instalaţii chimice integrate.

7. Construirea de autostrăzi, drumuri expres[1] şi linii pentru traficul feroviar de lungă distanţă şi aeroporturi[2] cu o lungime minimă a pistei de 2 100 m;

8. Conducte cu secţiune mare pentru transportul gazelor şi al petrolului.

9. Porturi comerciale şi, de asemenea, căi navigabile interioare şi porturi pentru traficul naval interior care să permită accesul vapoarelor de peste 1 350 tone metrice.

10. Instalaţii de eliminare a deşeurilor toxice şi periculoase prin incinerare, tratare chimică sau îngropare.

11. Baraje şi rezervoare de mari dimensiuni.

12. Lucrări de captare a apei subterane în cazul în care volumul anual de apă captată atinge sau depăşeşte 10 milioane de metri cubi.

13. Fabricarea pastei de hîrtie şi a hîrtiei cu o capacitate de producţie de cel puţin 200 de tone metrice uscate la aer pe zi.

---

[1] în sensul prezentului protocol:

„Autostradă" înseamnă o şosea proiectată şi construită special pentru traficul autovehiculelor, care nu deserveşte proprietăţile de pe margine şi care:

(a) Este prevăzută, cu excepţia punctelor speciale sau temporar, cu părţi carosabile separate pentru cele două sensuri de trafic, separate între ele printr-o bandă despărţitoare care nu este destinată traficului sau, în mod excepţional, prin alte mijloace;

(b) Nu intersectează la acelaşi nivel nici o şosea, cale ferată sau linie de tramvai, sau o cale pietonală; şi

(c) Este indicată ca fiind autostradă printr-un semn special.

„Drum expres" înseamnă un drum rezervat traficului autovehiculelor, accesibil numai din noduri rutiere sau intersecţii controlate, pe care în special oprirea şi parcarea sunt interzise pe partea carosabilă.

[2] în sensul prezentului protocol, „aeroport" înseamnă un aeroport care corespunde definiţiei formulate în Convenţia de la Chicago din 1944 privind înfiinţarea Organizaţiei Aviaţiei Civile Internaţionale (anexa 14).

14. Exploatări miniere la scară mare, extragerea şi prelucrarea minereurilor metalice sau a cărbunelui.

15. Producţia de hidrocarburi pe platforma continentală.

16. Instalaţii mari de depozitare a petrolului, a produselor petrochimice şi chimice.

17. Despădurirea unor suprafeţe mari.

ANEXA II

Alte proiecte menţionate la articolul 4 alineatul (2)

1. Proiecte pentru restructurarea gospodăriilor rurale.
2. Proiecte pentru utilizarea pămîntului necultivat sau a suprafeţelor seminaturale în scopuri agricole intensive.
3. Proiecte hidraulice agricole, inclusiv proiecte de irigare şi de drenare a solului.
4. Instalaţii de creştere intensivă a animalelor de fermă (inclusiv exploataţiile avicole).
5. împăduriri iniţiale şi defrişări în vederea reconversiei solului.
6. Piscicultura intensivă.
7. Centrale nucleare şi alte reactoare nucleare[1], inclusiv dezmembrarea sau dezafectarea acestor centrale sau reactoare (cu excepţia instalaţiilor de cercetare pentru producerea şi transformarea materialelor fisionabile şi fertile, a căror putere maximă nu depăşeşte 1 kilowatt de sarcină termică continuă), altele decît cele menţionate în anexa I.
8. Construirea cablurilor electrice suspendate cu o tensiune de minimum 220 kilovolţi şi o lungime de minim 15 km sau alte proiecte privind transmiterea energiei electrice prin cabluri suspendate.
9. Instalaţii industriale pentru producerea electricităţii, aburului şi a apei calde.
10. Instalaţii industriale pentru transportul gazului, aburului şi al apei calde.
11. Depozitarea la suprafaţă a combustibililor fosili şi a gazelor naturale.
12. Depozitarea subterană a gazelor combustibile.
13. Brichetarea industrială a huilei şi a lignitului.
14. Instalaţii pentru producerea energiei hidroelectrice.
15. Instalaţii destinate exploatării energiei eoliene în scopul producerii energiei (parcuri eoliene).
16. Instalaţii altele decît cele menţionate în anexa I destinate:

- Producerii sau îmbogăţirii combustibililor nucleari;
- Tratării combustibililor nucleari iradiaţi;
- Depozitării finale a combustibililor nucleari iradiaţi;
- în exclusivitate depozitării finale a deşeurilor radioactive;
- în exclusivitate depozitării (pe o perioadă mai mare de 10 ani) a combustibililor nucleari iradiaţi într-un loc diferit de cel de producţie; sau
- Tratării şi depozitării deşeurilor radioactive.

---

[2] În sensul prezentului protocol, centralele nucleare şi alte reactoare nucleare încetează de a mai fi considerate ca atare atunci cînd tot combustibilul nuclear şi alte elemente contaminate radioactive au fost îndepărtate definitiv de pe amplasamentul instalaţiei.

17. Cariere, exploatări miniere de suprafaţă şi de extracţie a turbei (altele decît cele menţionate în anexa I)

18. Exploatări miniere subterane altele decît cele menţionate în anexa I.

19. Extracţia mineralelor prin dragare marină sau fluvială;

20. Foraje de mare adîncime (în special foraje geotermale, foraje pentru depozitarea deşeurilor nucleare, foraje pentru alimentarea cu apă), cu excepţia forajelor pentru investigarea stabilităţii solului.

21. Instalaţii industriale de suprafaţă pentru extracţia cărbunelui, petrolului, gazelor naturale şi minereurilor, precum şi a şisturilor bituminoase.

22. Topitorii integrate pentru producerea primară a fontei şi a oţelului, altele decît cele incluse în anexa I.

23. Instalaţii pentru producerea fontei sau oţelului (topire primară sau secundară), inclusiv instalaţii pentru turnare continuă.

24. Instalaţii pentru transformarea metalelor feroase (laminoare la cald, forjerii cu ciocane, acoperiri metalice de protecţie prin topire).

25. Turnătorii de metale feroase.

26. Instalaţii destinate producerii metalelor brute neferoase din minereuri, concentrate sau materii prime secundare prin procese metalurgice, chimice sau electrolitice.

27. Instalaţii pentru topirea, inclusiv alierea, metalelor neferoase, cu excepţia metalelor preţioase, inclusiv pentru revalorificarea produselor (finisare, turnare în forme etc), altele decît cele menţionate în anexa I.

28. Instalaţii pentru tratarea suprafeţelor metalice şi a materialelor plastice prin procese chimice sau electrolitice.

29. Fabricarea şi asamblarea de autovehicule şi fabricarea motoarelor pentru autovehicule.

30. Şantiere navale.

31. Instalaţii pentru construcţia şi repararea aeronavelor.

32. Fabricarea echipamentelor feroviare.

33. Forjare la cald prin explozie.

34. Instalaţii pentru coacerea şi sinterizarea minereurilor metalice.

35. Cuptoare de cocs (distilare uscată a cărbunelui).

36. Instalaţii pentru fabricarea cimentului.

37. Instalaţii pentru fabricarea sticlei, inclusiv a fibrelor de sticlă.

38. Instalaţii pentru topirea substanţelor minerale, inclusiv producţia fibrelor minerale.

39. Fabricarea produselor ceramice prin ardere, în special a ţiglelor, cărămizilor, cărămizilor refractare, plăcilor, gresiilor ceramice sau porţelanului.

40. Instalaţii pentru producerea substanţelor chimice sau tratarea produselor intermediare, altele decît cele incluse în Anexa I.

41. Producerea pesticidelor, produselor farmaceutice, vopselelor şi lacurilor, elastomerilor şi peroxizilor.

42. Instalaţii de depozitare a produselor petroliere, petrochimice şi chimice, altele decît cele incluse în Anexa I.

43. Fabricarea uleiurilor şi grăsimilor vegetale şi animale.

44. Ambalarea şi conservarea produselor animale şi vegetale.

45. Fabricarea produselor lactate.

46. Fabricarea şi malţului şi a berii.

47. Fabricarea dulciurilor şi a siropurilor.

48. Abatoare.

49. Instalaţii industriale pentru fabricarea amidonului.

50. Fabrici de făină şi ulei de peşte.

51. Fabrici de zahăr.

52. Instalaţii industriale pentru fabricarea hîrtiei şi a cartonului, altele decît cele incluse în anexa I.

53. Instalaţii pentru pretratarea sau vopsirea fibrelor ori textilelor.

54. Instalaţii pentru tăbăcirea pieilor brute şi prelucrate.

55. Instalaţii pentru prelucrarea şi producerea celulozei.

56. Fabricarea şi tratarea produselor pe bază de elastomeri.

57. Instalaţii pentru fabricarea fibrelor minerale artificiale.

58. Instalaţii pentru recuperarea sau distrugerea substanţelor explozibile.

59. Instalaţii pentru producerea azbestului şi pentru prelucrarea produselor care conţin azbest, altele decît cele incluse în anexa I.

60. Centre de ecarisaj.

61. Bancuri de probă pentru motoare, turbine sau reactoare.

62. Piste permanente de curse şi testare a vehiculelor cu motor.

63. Conducte pentru gaze şi petrol, altele decît cele incluse în Anexa 1.

64. Conducte pentru transportul produselor chimice, cu un diametru mai mare de 800 mm şi cu o lungime de peste 40 km.

65. Construcţia căilor ferate, a instalaţiilor de transbordare intermodală si a terminalelor intermodale, altele decît cele incluse în anexa I.

66. Construcţia liniilor de tramvai, a căilor ferate de suprafaţă şi subterane, a liniilor suspendate sau a liniilor similare specifice, utilizate exclusiv sau în principal pentru transportul de persoane.

67. Construirea drumurilor noi, inclusiv realinierea şi/sau lărgirea unui drum existent, altele decît cele incluse în anexa 1.

68. Construirea de porturi şi instalaţii portuare, inclusiv porturi pentru pescuit, altele decît cele incluse în anexa I.

69. Construirea de căi navigabile interioare şi porturi pentru traficul fluvial interior, altele decît cele incluse în anexa I.

70. Porturi comerciale, cheiuri pentru încărcare si descărcare legate de uscat şi porturi exterioare, altele decît cele incluse în anexa 1.

71. Lucrări de canalizare şi lucrări de intervenţie împotriva inundaţiilor.

72. Construirea de aeroporturi[2] şi aerodromuri, altele decît cele incluse în anexa 1.

73. Instalaţii pentru eliminarea deşeurilor (inclusiv depozitarea), altele decît cele incluse în anexa 1.

74. Instalaţii pentru eliminarea deşeurilor nepericuloase prin incinerare sau tratare chimică.

75. Depozitarea fierului vechi, inclusiv a vehiculelor uzate.

76. Amplasamente pentru depozitarea nămolurilor provenite de la staţiile de epurare.

77. Instalaţii de extracţie a apei subterane şi de reîncărcare artificială a rezervelor de apă subterană, altele decît cele incluse în anexa 1.

78. Lucrări pentru transferul resurselor de apa între bazine hidrografice.

79. Staţii pentru epurarea apelor uzate.

80. Baraje şi alte instalaţii proiectate pentru reţinerea sau stocarea apei pe termen lung, altele decît cele incluse in Anexa I.

81. Lucrări costiere pentru combaterea eroziunii şi lucrări maritime care pot modifica profilul costier prin construcţia, de exemplu, de diguri, chei, pontoane, debarcadere sau alte lucrări de apărare marină, cu excepţia întreţinerii şi reconstruirii unor astfel de lucrări.

82. Instalaţii de apeducte de lungime mare.

83. Pîrtii de schi, teleschiuri şi telecabine şi lucrări de amenajare aferente.

84. Porturi de agrement.

85. Sate de vacanţă şi complexuri hoteliere din afara zonelor urbane şi lucrări de amenajare aferente.

86. Campinguri permanente şi amplasamente pentru caravane.

87. Parcuri de distracţii.

88. Proiecte de amenajare a zonelor industriale.

89. Proiecte de dezvoltare urbană, inclusiv construirea de centre comerciale şi parcări publice

90. Recuperarea terenurilor din mare.

---

[2] În sensul prezentului protocol, "aeroport" înseamnă un aeroport care corespunde definiţiei formulate în Convenţia de la Cicagio din 1944 privind înfiinţarea Organizaţiei Aviaţiei Civile Internaţionale (anexa 14)

ANEXA III

Criterii pentru determinarea posibilelor efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii, menţionate la articolul 5 alineatul (1)

1. Relevanţa planului sau programului pentru integrarea consideraţiilor privind mediul şi sănătatea, în special în scopul promovării unei dezvoltări durabile.
2. Măsura în care planul sau programul stabileşte un cadru pentru proiecte şi alte activităţi, fie cu privire la localizarea, natura, dimensiunea şi condiţiile de funcţionare, fie prin alocarea resurselor.
3. Măsura în care planul sau programul influenţează alte planuri sau programe, inclusiv cele dintr-un ansamblu ordonat ierarhic;
4. Problemele relevante de mediu, inclusiv cele privind sănătatea, legate de plan sau de program.
5. Natura efectelor asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii, cum ar fi probabilitatea, durata, frecvenţa, reversibilitatea, amploarea şi întinderea (cum ar fi zona geografică sau mărimea populaţiei care ar putea fi afectată).
6. Riscurile pentru mediu, inclusiv pentru sănătate.
7. Natura transfrontalieră a efectelor.
8. Măsura în care planul sau programul va afecta zonele valoroase sau cele vulnerabile, inclusiv peisajele cu un statut de protecţie recunoscut la nivel naţional sau internaţional.

Anexa IV

Informaţii menţionate la articolul 7 alineatul (2)

1. Conţinutul sau obiectivele principale al planului sau programului şi legătura sa cu alte planuri sau programe.
2. Aspectele relevante ale stării actuale a mediului, inclusiv a sănătăţii, şi evoluţia lor probabilă în cazul în care programul sau planul nu sunt implementate.
3. Caracteristicile de mediu, inclusiv caracteristicile sănătăţii, în zonele susceptibile de a fi afectate în mod semnificativ.
4. Problemele relevante de mediu, inclusiv cele de sănătate, legate de plan sau de program.
5. Obiectivele de protecţie a mediului, inclusiv cele de protecţie a sănătăţii, stabilite la nivel internaţional, naţional sau la alt nivel, care sunt relevante pentru plan sau program şi modul în care aceste obiective şi orice alte consideraţii de mediu, inclusiv de sănătate, au fost luate în considerare în timpul elaborării acestuia.
6. Posibilele efecte[1] semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii, cum au fost definite la articolul 2 alineatul (7).
7. Măsurile prevăzute în vederea prevenirii, reducerii sau atenuării oricăror efecte negative semnificative pe care implementarea planului sau programului le-ar putea avea asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii.
8. O prezentare generală a motivelor pentru care au fost selecţionate alternativele respective şi o descriere a modului în care a fost făcută evaluarea, inclusiv a dificultăţilor întîlnite în furnizarea informaţiilor care să fie incluse în evaluare, cum ar fi deficienţele tehnice sau lipsa de cunoştinţe.
9. Măsurile prevăzute în vederea monitorizării efectelor implementării planului sau programului asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii.
10. Posibilele efecte transfrontaliere semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătăţii.
11. Un rezumat în termeni non-tehnici al informaţiilor furnizate.

---

[1] Aceste efecte ar trebui să includă efectele secundare, cumulative, sinergice, pe termen scurt, mediu şi lung, permanente şi temporare, pozitive şi negative.

ANEXA V

Informaţii menţionate la articolul 8 alineatul (5)

1. Proiectul sau planul propus şi natura acestuia.
2. Autoritatea responsabilă de adoptarea acestuia.
3. Procedura avută în vedere, inclusiv:

a) Data începerii procedurii;

b) Posibilitatea publicului de a participa;

c) Data şi locul audierilor publice prevăzute;

d) autoritatea de la care se pot obţine informaţiile relevante şi locul unde au fost depuse informaţiile relevante pentru ca publicul să le poată consulta;

e) Autoritatea căreia îi pot fi adresate observaţii sau întrebări şi termenele fixate pentru transmiterea acestora; şi

f) Informaţiile privitoare la mediu, inclusiv la sănătate, referitoare la plan sau program disponibile.

4. Probabilitatea ca planul sau programul să facă obiectul unei proceduri de evaluare transfrontalieră.